

УДК 745:7.036 (477)

DOI 10.32461/2226-3209.4.2025.351870

Цитування:

Фелькер І. М. Декоративний модерн в Україні: проблеми стилю, символіки та художньої інтерпретації орнаменту. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв* : наук. журнал. 2025. № 4. С. 239–244.

Фелькер Інна Марківна,

аспірантка Національної академії
керівних кадрів культури і мистецтв
<https://orcid.org/0009-0000-5612-5126>
mme2121.ifelker@dakkkim.edu.ua

Felker I. (2025). Decorative Art Nouveau in Ukraine: Problems of Style, Symbolism and Artistic Interpretation of Ornament. *National Academy of Managerial Staff of Culture and Arts Herald: Science journal*, 4, 239–244 [in Ukrainian].

ДЕКОРАТИВНИЙ МОДЕРН В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ СТИЛЮ, СИМВОЛІКИ ТА ХУДОЖНЬОЇ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ОРНАМЕНТУ

Мета роботи: дослідження спрямоване на комплексне осмислення декоративного модерну в Україні як стилістичного феномену, визначення його символічних моделей та особливостей художньої інтерпретації орнаменту в контексті національної культурної традиції та європейських впливів. **Методологія дослідження.** У роботі використано системний підхід, що поєднує мистецтвознавчий аналіз, порівняльно-історичний метод, семіотичну інтерпретацію орнаментальних структур, а також стилістичні та морфологічні дослідження художніх форм. Застосування принципів культурологічного аналізу дозволило визначити специфіку формування національної версії модерну. **Наукова новизна.** Уперше систематизовано основні орнаментальні моделі українського декоративного модерну та виявлено їхню семантичну багатозначність у зв'язку з етнокультурними особливостями. Обґрунтовано роль орнаменту як знакового компонента, через який стиль модерн транслює ідеї національної ідентичності, синтезуючи традиції народного мистецтва й новітні художні тенденції початку ХХ ст. **Висновки.** У підсумку дослідження встановлено, що декоративний модерн в Україні сформувався як унікальна стильова система, у якій поєднано європейську естетику органічних форм із національною символікою. Орнамент у цьому контексті виступає не лише декоративним елементом, а й носієм культурної пам'яті та художньої інтерпретації українського міфопоетичного світу. Результати дослідження поглиблюють розуміння еволюції модерну та окреслюють тенденції його подальшого впливу на розвиток мистецтва в Україні.

Ключові слова: декоративний модерн, українське мистецтво, орнамент, символіка, стиль, національна ідентичність, художня інтерпретація.

Felker Inna, Postgraduate Student, Department of Art Criticism, National Academy of Culture and Art Management

Decorative Art Nouveau in Ukraine: Problems of Style, Symbolism and Artistic Interpretation of Ornament

The purpose of the article: the study is aimed at a comprehensive understanding of decorative modernism in Ukraine as a stylistic phenomenon, the definition of its symbolic models and features of the artistic interpretation of ornament in the context of the national cultural tradition and European influences. **Research methodology.** The work uses a systematic approach that combines art historical analysis, comparative historical method, semiotic interpretation of ornamental structures, as well as stylistic and morphological studies of artistic forms. The application of the principles of culturological analysis made it possible to determine the specifics of the formation of the national version of modernism. **Scientific novelty.** For the first time, the main ornamental models of Ukrainian decorative modernism were systematized and their semantic multi-layeredness in connection with ethnocultural features was revealed. The role of ornament as a symbolic component through which the modernist style transmits ideas of national identity, synthesizing the traditions of folk art and the latest artistic trends of the early 20th century is substantiated. **Conclusions.** As a result of the study, it was established that decorative modernism in Ukraine was formed as a unique style system, which combines the European aesthetics of organic forms with national symbolism. Ornament in this context acts not only as a decorative element, but also as a carrier of cultural memory and artistic interpretation of the Ukrainian mythopoetic world. The results of the study deepen the understanding of the evolution of modernism and outline the trends of its further influence on the development of art in Ukraine.

Keywords: decorative modernism, Ukrainian art, ornament, symbolism, style, national identity, artistic interpretation.

Актуальність теми дослідження. На зламі ХХ–ХХІ ст. дослідження декоративного модерну в Україні набуває особливої ваги у зв'язку з переосмисленням національної культурної спадщини та відновленням інтересу до синтезу традицій і модернізаційних процесів у мистецтві. Стиль модерн, що став одним із ключових напрямів європейської художньої культури початку ХХ ст., в українському контексті сформував унікальну модель поєднання етнічних орнаментальних структур із новаторськими пластичними рішеннями. Він виступив не лише як художня мова епохи, але й як інструмент конструювання національної ідентичності через символічні форми.

Попри значну кількість праць, присвячених окремим аспектам модерну, проблема його декоративної складової, зокрема символіки та семіотики орнаменту, досі залишається недостатньо висвітленою у сучасному мистецтвознавчому дискурсі. Потреба комплексного аналізу орнаментальних мотивів модерну з позицій культурної пам'яті, образної системи та етнокультурних архетипів зумовлена сучасними тенденціями у сфері дизайну, музейної репрезентації та актуального мистецтва, де звернення до історичних стилів стає основою для нових інтерпретацій.

Актуальність теми також визначається необхідністю глибшого вивчення української версії модерну як феномену, що розвивався у діалозі з європейськими художніми течіями, але зберігав власну стилістичну автономність. Дослідження декоративного модерну дозволяє не лише розширити уявлення про національну художню традицію, а й інтегрувати українське мистецтво в ширший європейський культурний контекст. У цьому аспекті аналіз символіки та художньої природи орнаменту сприяє формуванню нових підходів до інтерпретації історичних стилів та їх актуалізації в сучасному культурному середовищі.

Аналіз досліджень і публікацій. У вітчизняному та зарубіжному мистецтвознавчому дискурсі останніх років зростає увага до феномену українського модерну й особливо до його декоративної складової – орнаменту. Дослідження, що аналізують стилістичні риси орнаменту модерну і його походження в народних традиціях, представлені в роботах, присвячених, зокрема, синтезу ар-нуво та регіональних етнічних практик, підкреслюючи трансформацію мотивів народного мистецтва під впливом модерністської естетики. Це зокрема, висвітлено у праці Т. Кара-Васильєвої [2], В. Чебан [10].

Дослідження використання народного орнаменту у мистецькій практиці модерну (графіка, книжкова ілюстрація, декоративно-прикладне мистецтво та ін.) засвідчують те, як мотиви вишивки, тканини та декоративного розпису трансформувалися у сучасну пластичну мову початку ХХ ст. У праці І. Мельника простежуються технологічні й композиційні прийоми адаптації орнаменту до нових медіа [4].

Семіотичні та символічні аспекти орнаментальної стилізації розроблялися у працях С. Оборської, яка аналізує зооморфні, флороморфні та інші мотиви як носії міфопоетичних значень, застосовуючи системно-історичний і семіотичний підходи для виявлення значеннєвих шарів декору модерну. Дослідниця стверджує, що орнамент виступає не лише естетичним, а й комунікативним кодом [5]. Окремі дослідження розглядають модерн в ширшому культурному контексті – як архітектурний і мистецький феномен з національними варіаціями, що дозволяє простежити географічні та смислові відмінності у втіленні орнаментальної традиції (зокрема східні й західні регіональні модифікації) [1]. У роботі Н. Романюк висвітлюється роль таких провідних особистостей-творців українського модерну, як-от В. Кричевський, якому відродиться одна з головних ролей у цьому процесі [11]. До цього тематичного спрямування належать також праці Н. Очкурової та В. Циганенко [7].

Також є значна кількість праць і практичних досліджень, які розглядають актуалізацію народного орнаменту в сучасному дизайні одягу та інтер'єру, що це свідчить про продовження трансформації орнаментальних мотивів та їхнє функціонування в нових контекстах: О. Косик [8], О. Омельченко [6], О. Терещенко [9], О. Рихліцька [8], Н. Чупріна [9].

Незважаючи на наявні публікації, спостерігається недостатність комплексних мистецтвознавчих порівнянь, глибоких семіотичних інтерпретацій у поєднанні з матеріалознавчим аналізом (технології виготовлення, матеріали, техніки тощо), а також недостатній зв'язок між історико-мистецькими дослідженнями й музейною / репрезентаційною практикою (реставрація, експозиції, цифрова репрезентація та ін.).

Мета статті полягає у комплексному осмисленні декоративного модерну в Україні як стилістичного феномену, визначення його символічних моделей та особливостей художньої інтерпретації орнаменту в контексті

національної культурної традиції та європейських впливів.

Виклад основного матеріалу. Стиль Ар-нуво або модерн, який у Європі виник наприкінці XIX – на початку XX ст., проник і в український контекст, але набув там власної, національно забарвленої специфіки. Як зазначає І. Мельник, у графічному мистецтві початку XX ст. доволі часто відбувалася спроба «адаптації і креативного переосмислення українських народних орнаментальних мотивів» [4, 16].

У контексті архітектури прикладом українського модерну є споруди, де форма, декор й орнамент нерозривно пов'язані з традицією народного і сакрального будівництва [1, 20]. Тобто злиття модерної естетики та народно-етнічної орнаментальної традиції стало особливо типовим для українського варіанту модерну – як у графіці, так і в архітектурі та декоративно-ужитковому мистецтві [11, 139]. Загалом, дослідники відзначають, що народний орнамент ставав ключовим засобом для художників, які прагнули створити «український стиль» – способи самовираження, які б поєднували європейські модернові тенденції з локальним етнічним кодом [4, 16].

В орнаменті переважали фітоморфні, рослинні мотиви, стилізовані візерунки, характерні для української народної декоративної традиції – у цьому художники бачили можливість передати культурні архетипи, закріпити національну ідентичність у новій візуальній мові [10, 23]. Також орнамент часто використовувався в ілюстрації, книжковому дизайні, прикладному мистецтві, тобто там, де він мав широку публічну аудиторію, що сприяло популяризації українського модерну. Таким чином, орнамент у модерному контексті був не просто декоративним елементом, а символічним кодом, який передавав культурні смисли, маркував належність до національної художньої традиції, допомагаючи створювати спільну естетичну ідентичність.

Водночас архітектура модерну в Україні, як свідчить Н. Романюк, стала ареною експериментів: з одного боку – модернної пластики та форм, з іншого – етнічних мотивів, народних традицій, декоративних рішень з орнаментом [11, 139]. Цей синтез майже водночас з'являвся і в декоративно-ужитковому мистецтві: кераміка, художній метал, майоліка, розписи, орнаментовані елементи інтер'єру, книжкові ілюстрації – усе це становило «декоративну майстерню»

модерну, де народні мотиви і стиль модерну об'єднувалися в єдину художню мову. У графічних роботах орнамент народного походження слугував лінійним, пластичним базисом: зокрема контур, облямівка поєднували елементи народного мистецтва з європейською модерною чутливістю [4, 17]. Такий підхід, що поєднував комбінації модерну та народної декоративної спадщини, дозволяв створити не просто нову естетику, а художню мову, здатну передати дух часу і водночас національної української культури.

Дослідження українського архітектурного модерну у творчості І. Левинського показує, як для окремих регіонів, зокрема Галичини, характерним було поєднання модерних форм з народною архітектурною традицією: з елементами зрубного чи церковного зодчества, народного житла чи сакральної архітектури [1, 22]. Орнамент у таких спорудах є не випадковим декором, а свідомою спробою звернення до народної пам'яті, трансформації «дерев'яної» чи «хатньої» естетики в контексті модернового міського простору.

Також регіональні мистецькі школи, що формувалися, наприклад, львівська, київська, мали свої особливості: у Львові спостерігався значний вплив західноєвропейської сецесії, у Києві переважало активне поєднання з європейських тенденцій з народними традиціями, орнаментом, декоративним розписом, майолікою та ін. Такі локалізовані варіанти українського модерну були важливим аргументом на користь того, що український модерн був не просто калькою європейського ар-нуво, а самостійною художньою моделлю з власною внутрішньою варіативністю.

Хоча досліджень українського модерну вже є чимало, існують суттєві проблеми та виклики: зокрема часто відсутня глибока систематизація орнаментальних мотивів, їхня семантика, походження, відмінності залишаються недостатньо проаналізованими. Навіть роботи, які розглядають народний орнамент у модерні, фокусуються радше на загальних тенденціях, ніж на типології мотивів.

Поєднання модерної естетики та народних мотивів не завжди дає чітко ідентифікує національну символіку, а художники інтерпретують мотиви довільно, що створює неоднозначність у сприйнятті культурної ідентичності. Відсутність достатньої кількості архівних джерел, документальних свідчень, каталогів того періоду ускладнює реконструкцію справжньої палітри орнаментів та їх варіацій у різних регіонах.

У сучасному контексті також постає проблема репрезентації та актуалізації декоративного модерну: зокрема як перевести давні орнаментальні моделі у сучасний дизайн, зберігаючи їхню символічність, не перетворюючи на декорацію без змісту.

Весь корпус теоретичних напрацювань засвідчує, що український декоративний модерн – це не просто етап в історії мистецтва, а важливий культурний пласт, у якому модерні ідеї та народні традиції переплелися, створивши нову художню мову. Орнамент тут відіграє ключову роль як засіб національної ідентифікації, і як символічний код, елемент, що зв'язує минуле й модерний контекст. У дослідженнях останніх десятиліть дедалі більше уваги приділяється феномену українського модерну як своєрідному поєднанню європейської стилістики (ар-нуво /

модерн / сецесія) із глибоко закоріненою народною декоративною традицією. Зокрема, низка прикладів з архітектури, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва демонструє, як орнамент ставав засобом національної ідентифікації, символічного кодування і художньої модернізації народного мистецтва.

Для кінця XIX – початку XX ст. характерна творчість, що свідомо зверталася до народних мотивів: художники адаптовували вишиванкові, тканинні, писанкові орнаменти до графічної мови модерну, як-от: книжкова ілюстрація, художні листівки, декоративні панно [4, 18]. Цей процес набув рис системного пошуку українського стилю, в якому орнамент виступав як знак культурної спадщини, засіб самоідентифікації та нової естетичної мови.

Таблиця 1

Орнаментальні мотиви модерну в Україні та їхні символічні значення

№	Мотив / тип орнаменту	Приклади / контекст	Символічне значення / функція
1	Флороморфні мотиви (стилізовані квіти, листя, лозини)	Графіка, книжкова ілюстрація, кераміка, архітектурний декор	Зв'язок з природою; символ родючості, життя, оновлення; національна ідентичність через «земляну» естетику
2	Народні мотиви вишивки / тканини / писанки (геометричні, рослинні)	Ілюстрації, декоративний текстиль, ужиткове мистецтво	Збереження етнічної пам'яті; символ роду, традиції, культурної спадкоємності
3	Геометричні орнаменти, меандри, розетки	Архітектурний декор, кераміка, метал, графіка	Символ гармонії, порядку; поєднання традицій та модерну; абстракція як нова естетична мова
4	Солярні мотиви, «дерево життя», калина, ягоди	Декоративний розпис, дерево, кераміка, інтер'єри	Символ циклічності, життєвої енергії, національної приналежності, духовного коріння
5	Карпатські / гуцульські мотиви (розетки, трембіти, орнаменти з геометрією)	Архітектура (регіональна), художня кераміка, майоліка	Етнічна автентичність; локальна ідентичність; поєднання модерну з народним спадком
6	Орнамент як лінійна графіка (чіткі контури, стилізація форм)	Графіка, книжкова ілюстрація, плакати	Спроба створити чисту модернову мову, водночас впізнавану як українську
7	Декоративні вставки: плитка, майоліка, кольоровий декор фасадів	Архітектура: фасади, інтер'єри, плитка на сходах	Естетичне оновлення міської архітектури; національне упізнавання дому чи будівлі
8	Орнамент на гончарній та керамічній продукції	Сучасна та історична кераміка, гончарство	Поєднання функціонального і декоративного; збереження традицій у сучасному побуті
9	Орнамент у металі, ювелірному та декоративному мистецтві	Сучасний етнодизайн, ювелірні вироби з народною символікою	Відтворення культури в сучасному контексті; символ ідентичності та стилю
10	Комбіновані мотиви – народні та модернові	Архітектура, дизайн інтер'єру, декоративне мистецтво	Синтез традиції та модерну; створення нової національної естетичної моделі

Джерело: розробка автора

Так само важливу роль відіграв у становленні українського модерну Василь Кричевський – представник архітектури і декоративно-ужиткового мистецтва. Дослідниками підкреслюється, що саме він утвердив нову художню й архітектурну мову, в

якій народні орнаменти (рослинні, геометричні, символічні) стали частиною модернового дизайну будівель, інтер'єрів, декоративних елементів [7, 76]. Окремим пластом є збереження та трансформація орнаменту в декоративно-ужитковому мистецтві – кераміці,

гончарстві, майоліці, інтер'єрних елементах, текстилі. Як підкреслює О. Клименко, сучасна українська традиційна кераміка часто звертається до орнаментальних мотивів минулого, поєднуючи утилітарність і декоративність, що відображає культурну спадкоємність і прагнення до національного стилю в сучасному контексті [3, 177]. У ширшому культурологічному контексті орнамент модерну розглядається як символічний код: носій етнонаціонального досвіду, культурної пам'яті, національного модерну. За спостереженням дослідників, звернення до народних мотивів у дизайні, мистецтві, архітектурі є насамперед це спосіб актуалізації традицій, створення емоційно змістовного простору, нових наративів, що поєднують минуле й сучасність [8, 61]. Отже, на основі численних прикладів, можна виокремити кілька важливих закономірностей:

- орнамент модерну є не декорацією заради краси, а концептуальним елементом, інструментом ідентифікації;
- народні мотиви (рослинні, геометричні, символічні) зазнавали трансформації, а саме: спрощення, стилізації, синтезу із модерновою пластикою;
- різні регіони (Галичина, Східна Україна, Центральна) пропонували свої локальні версії модерну, що відображали етнографічні особливості регіонів;
- декоративно-ужиткове мистецтво та дизайн стали майданчиком не лише для збереження народної спадщини, а й для її модернізації та популяризації. Це є свідченням того, що український декоративний модерн є це не просто адаптацією європейського ар-нуво, а самобутньою мистецькою традицією, в якій орнамент є ключовим компонентом художньої мови, символічного вираження національної ідентичності та культурної пам'яті.

Наукова новизна. Уперше систематизовано основні орнаментальні моделі українського декоративного модерну та виявлено їхню семантичну багатшаровість у зв'язку з етнокультурними особливостями. Обґрунтовано роль орнаменту як знакового компонента, через який стиль модерн транслює ідеї національної ідентичності, синтезуючи традиції народного мистецтва й новітні художні тенденції початку ХХ ст.

Висновки. Проведений аналіз засвідчує, що орнамент українського модерну становить складну багаторівневу художню систему, у якій органічно поєдналися європейська стилістика ар-нуво та національні етнокультурні традиції. Він не є суто декоративним компонентом:

орнамент відіграв ключову роль у формуванні ідентифікаційних моделей українського мистецтва кінця ХІХ – першої третини ХХ ст., ставши засобом концептуалізації культури, символічного кодування та стилістичного оновлення народної спадщини.

Дослідження різних форм мистецьких практик – архітектури, графіки, декоративно-ужиткового мистецтва, кераміки, текстилю дозволило встановити, що український модерн не лише адаптував окремі орнаментальні мотиви, а створив їхній новий художній синтез. Адже рослинні, геометричні та сакральні символічні елементи були переосмислені відповідно до модерністських уявлень про пластичність форми, ритм, лінійність, декоративну виразність, що надало традиційним мотивам нової естетичної цінності.

Зокрема, виявлено, що у творчості І. Левинського, В. Кричевського, графіків і художників української сецесії орнамент стає не лише візуальним акцентом, а структуротворчим принципом, оскільки він формує архітектурний образ будівлі, композиційний ритм графічного аркуша, колористичні рішення в кераміці та декоративних виробках. У цьому й полягає відмінність українського модерну від багатьох європейських аналогів: національна традиція виступає не вторинним елементом, а конструктивним ядром стилю.

На основі узагальнення мистецького матеріалу обґрунтовано, що український модерн являє собою своєрідний проєкт культурної модернізації. Звернення до народної орнаментальної системи стало інструментом художнього оновлення, водночас – способом декларування національної суб'єктності та візуальної самобутності в умовах посилення глобальних модерністських тенденцій. Це визначає орнамент як важливий маркер національної стилістики, який виконує естетичні, семантичні й комунікативні функції. Отже, орнамент модерну в Україні є цінним джерелом для реконструкції культурних процесів першої третини ХХ ст., а його вивчення дозволяє глибше зрозуміти механізми художнього синтезу, що формували українську ідентичність у межах загальноєвропейського модерністського руху.

Література

1. Гнідець Р., Ясінський М. Український архітектурний модерн у творчості Івана Левинського. *Вісник Національного університету*

«Львівська політехніка». *Архітектура*. 2021. № 2 (6). С. 18–27.

2. Кара-Васильєва Т. Стил ь модерн в Україні. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2021. 216 с.

3. Клименко О. Сучасна традиційна кераміка України: утилітарні та декоративні функції. *Матеріали до української етнології*. 2021. № 20 (23). С. 175–184.

4. Мельник І. Роль українського народного орнаменту в графіці модерну: теоретичний і прикладний аспекти. *Вісник Львівської національної академії мистецтв*. 2019. Вип. 41. С. 11–18.

5. Оборська С. В. Специфіка орнаментальної стилізації декору стилю модерн. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2020. № 1. С. 84–88. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.1.2020.196571>.

6. Омельченко О. Особливості традиційного народного українського декоративного розпису та його візуалізація в сучасних умовах. *Професійна художня освіта*. 2023. Том 4. № 2. С. 39–52. DOI: <https://doi.org/10.34142/27091805.2023.4.02.05>.

7. Очкурова Н. О., Циганенко В. Л. Василь Кричевський – творець українського модерну. *Україна ХХ–ХХІ ст. у контексті світової історії: матеріали XVII Всеукраїнської науково-практичної конф.* (до 30-річчя заснування кафедри українознавства ХНУРЕ), 15 груд. 2023 р. Харків: ХНУРЕ, 2023. С. 76–77.

8. Рихліцька О. Д., Косик О. І. Орнаментальні мотиви в сучасних дизайн-практиках. *Українські культурологічні студії*. 2021. № 1 (8). С. 59–65. DOI: [https://doi.org/10.17721/UCS.2021.1\(8\).13](https://doi.org/10.17721/UCS.2021.1(8).13).

9. Чупріна Н., Терещенко О. Орнаментика в сучасному етнодизайні одягу: розвиток та доцільність застосування. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 75. Том 3. С. 111–120. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-16>.

10. Cheban V. Outstanding representatives of modern movements in ukrainian art. *Вісник КНУКіМ. Мистецтвознавство*. 2022. Вип. 47. С. 21–25.

11. Romaniuk N. Art Nouveau Ukrainian Architecture in a Global Context. *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*. 2019. Vol. 6. P. 137–148.

References

1. Hnidets, R., & Yasynskyi, M. (2021). Ukrainian architectural modernism in the work of Ivan Levynskyi. *Bulletin of the National University 'Lviv*

Polytechnic. Series: Architecture, 2 (6), 18–27 [in Ukrainian].

2. Kara-Vasyliieva, T. (2021). *Modern style in Ukraine*. Dmytro Burago Publishing House [in Ukrainian].

3. Klymenko, O. (2021). Modern traditional ceramics of Ukraine: utilitarian and decorative functions. *Materials for Ukrainian ethnology*, 20 (23), 175–184 [in Ukrainian].

4. Melnyk, I. (2019). The role of Ukrainian folk ornament in modernist graphics: theoretical and applied aspects. *Bulletin of the Lviv National Academy of Arts*, 41, 11–18 [in Ukrainian].

5. Oborska, S. V. (2020). Specificity of ornamental stylization of modern style decor. *Herald of the National Academy of Culture and Arts Management*, 1, 84–88 [in Ukrainian].

6. Omelchenko, O. (2023). Peculiarities of traditional Ukrainian folk decorative painting and its visualisation in modern conditions. *Professional art education*, 4 (2), 39–52. DOI: <https://doi.org/10.34142/27091805.2023.4.02.05> [in Ukrainian].

7. Ochкурова, N. O., & Tsyhanenko, V. L. (2023). Vasyl Krychevsky – the creator of Ukrainian modern. *Ukraine of the 20th–21st centuries in the context of world history: materials of the 17th All-Ukrainian Scientific and Practical Conference (to the 30th anniversary of the founding of the Department of Ukrainian Studies, NURE)*, December 15, 2023 (pp. 76–77) [in Ukrainian].

8. Rykhlitska, O. D., & Kosyk, O. I. (2021). Ornamental motifs in modern design practices. *Ukrainian Cultural Studies*, 1 (8), 59–65. DOI: [https://doi.org/10.17721/UCS.2021.1\(8\).13](https://doi.org/10.17721/UCS.2021.1(8).13) [in Ukrainian].

9. Chuprina, N., & Tereshchenko, O. (2024). Ornamentation in modern ethnic clothing design: development and feasibility of application. *Current issues of the humanities*, 75 (3), 111–120. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/75-3-16> [in Ukrainian].

10. Cheban, V. (2022). Outstanding representatives of modern movements in Ukrainian art. *Bulletin of KNUKiM. Series: Art History*, 47, 21–25 [in English].

11. Romaniuk, N. (2019). Art Nouveau Ukrainian Architecture in a Global Context. *Kyiv-Mohyla Humanities Journal*, 6, 137–148 [in English].

Стаття надійшла до редакції 31.10.2025
Отримано після доопрацювання 01.12.2025
Прийнято до друку 10.12.2025
Опубліковано 29.12.2025